

Anaksimander

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 8 | Nivo: Srednja tehnička škola

Anaksimander (oko 610–546) je bio građanin Mileta, najvećeg trgovačkog grada Jonije gde je bilo mnogo kupaca sa područja Sredozemlja i Bliskog istoka. Empirijsko znanje i tehnička umešnost je došla do izražaja u pomorstvu, trgovini, kolonijalnim poduhvatima, u gradnji hramova i u Eupalinovoj gradnji tunela na Samosu. Kažu da je Anaksimander bio vođa prilikom osvajanja jedne kolonije na Crnom moru (Apolonija). U Sparti je, tvrdi se, demonstrirao gnomon (sunčani časovnik) koji je doneo iz Vavilona. U 64. godini, kada je njegovo delo bilo završeno, doživeo je upad Persijanaca, kraj jonske slobode.

Anaksimander je bio drugi, mlađi od Talesa, filozof iz Mileta. Većina izvora saglasna je sa time da je bio učenik i sledbenik Talesa. To možemo najbolje videti u njegovom načinu razmišljanja i shvatanja sveta koje je imalo istu duhovnu crtu sa Talesom. O životu i učenju Anaksimandera možemo saznati samo iz sačuvanih fragmenata drugih pisaca i filozofa kroz istoriju. Anaksimander, bivajući učenik Talesa, preuzima njegovo učenje o poreklu i zajedničkom (pra)uzroku svih stvari i bića. Kod Talesa (pra)uzrok svega je bila voda. Anaksimander razmišljajući o Talesovom objašnjenju dolazi do zaključka da uzrok svih elemenata mora biti neodređen. On je smatrao da uzrok svega ne može biti neka pojedinačna vrsta stvari (voda, vazduh, vatra, itd.) jer voda, ili vlaga i sama bi bila suprotnost unutar nje. Ako promena, rođenje i smrt, rastenje i propadanje nastaju zbog sukoba i prekoračivanja granica jednoga elementa na račun drugoga tada je, ako je u stvarnosti sve voda, teško videti zašto voda već odavno nije upila druge elemente. Shvativši i razmišljajući na ovaj način, Anaksimander je došao na ideju da (pra)uzrok mora biti neodređen. Kao takav, (pra)uzrok je nužno morao (unutar sebe) sadržavati suprotnosti tj. nemati ih uopšte. Taj "prvobitni" elemenat Anaksimander je nazvao apeiron. Iz fragmenata o Anaksimandru i aperionu nalazimo sledeće: " Anaksimander, sledbenik Talesa, je rekao da je aperion počelo i elemenat bića upotrebivši prvi to ime za počelo. Kaže da ono nije ni voda niti što drugo od imenovanja elemenata, nego neka beskonačna priroda iz koje nastaju sva nebesa i svetovi u njima. " " Anaksimander je tvrdio da aperion sadrži potpun uzrok nastanka i propasti svega i da su se iz njega odvojila nebesa i uopšte svi beskonačni svetovi. Propadanje (izjavio je), i kudikamo pre nastajanje (svetova) postaje jer se od neograničenog vremena svi oni vrte u krug. " " Tvrdi da se od večnosti plodonosna sila toploga i hladnoga (kao jedna sila) odelila u nastanku ovoga sveta i da je iz toga nastala neka vatrena lopta i obavila zrak koji okružuje Zemlju kao što kora obavija deblo. Kada se rastrgla i zatvorila u neakve krugove nastali su Sunce, Mesec i zvezde. "

U većini knjiga poput istorija filozofije (Koplston, B. Russel) i drugim pisanim mišljenjima o učenju Anaksimandera, početni komentar i stav koji pročitamo o ličnosti Anaksimandera jeste da je on bio praktičan naučnik. " Slično Talesu, Anaksimander se bavio praktičnim naučnim istraživanjima; smatra se da je izradio prvu mapu Crnoga mora, verovatno za mornare iz Mileta." Anaksimander je prvi nacrtao mapu Zemlje (geografija) i konstruisao nebeski globus (sfera); prvi je izrazio jednostavnu i sagledljivu tada izuzetnu misao koja se opirala opažanju čula, da Zemlja slobodno lebdi u vasioni i da se zvezde i Sunce kreću na njenoj drugoj strani od svog zalaska na horizontu do svog ponovnog izlaska. Prvi je on, s koliko radikalnom toliko i konstruktivnom snagom predstave, predočio kao celinu svet u njegovom obličju i zbivanju. Ali, takođe je prvi preveo u pojmove metafizičku viziju prekoračavanja svekolike čulne sagledljivosti i prvi je nazvao božanskim ono što je u mišljenju dostignuto do osnova preko granica svega bivstvujućeg. Našao ga je, dakle, u tradicionalnim religioznim predstavama. On je bio prvi Grk koji je pisao prozu kao prikladnu formu za saopštavanje takvih uvida. Sve ovo – silne, sudbonosne novine ljudske svesti – zbilo se tiho, bez borbe protiv drugih. Ishodište mu je bilo empirijsko znanje zamašno u poređenju s primitivnom svešču. Ono je za njega postalo materijal anticipativnih skica. Karta Zemlje zasnivala se na ideji proporcionalnog umanjivanja. Do te skice došlo se posredstvom izmišljene geometrijske predstave, pune neznatnih i nepovezanih znanja jonskih pomoraca koja je stoga ubrzo bila prevaziđena boljim poznavanjem. Veličina je bila u postavci celine i u pronalaženju principa prikazivanja. Baš kao u naseljenu Zemlju, Anaksimander je svet u celini konstruisao pomoću sopstvene snage unutrašnjeg sagledavanja,

još bez dokaza, po neizričitom načelu da svet svugde mora biti takav kakve su stvari u prostornom i brojčanom sagledavanju naše čulne blizine. Zemlja je po obličju cilindra, sa visinom ravnom trećini prečnika njegove osnove, slično zarubljenom stubu. Mi živimo na jednoj osnovi. Zemlja lebdi u središtu sveta, mirujući zato što nema osnova za njeno kretanje. Oko nje je nebo kao lopta (više ne kao ljuska) i to u tri kruga: najpre zvezdani krug, zatim, na daljem rastojanju, Mesecev krug, pa na najdaljem, Sunčev krug, na rastojanjima od 9,18,27 prečnika Zemlje. Nema nikakvog apsolutnog gore i dole. Ovaj svet je nastao posle razdvajanja vrućeg i hladnog. Jedan deo hladne, vlažne unutrašnjosti pretvoren je vrelinom plamene sfere u paru koja je plamenu sferu razbila na prstene. Na ovim prstenovima su otvori kroz koje svetle plamenovi. To su zvezde, Mesec i Sunce. Na Zemlji je najpre sve bilo vlažno. Sunce je prouzrokovalo isušavanje. Isparenja su stvorila vetar. To što je preostalo bilo je more, koje se stalno smanjuje i na kraju će se nužno čak isušiti. Tmine zvezda nastaju prolaznim zapušenjem otvora vatrene provalije u vazduhu. Mesečeva mena je posledica sporog zatvaranja i ponovnog otvaranja otvora. Živa bića nastala su od vlage. Prva su bila okružena bodljikavom korom. Neka su izašla na suvo, kora je otpala, ona su premila svoj način života.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com